

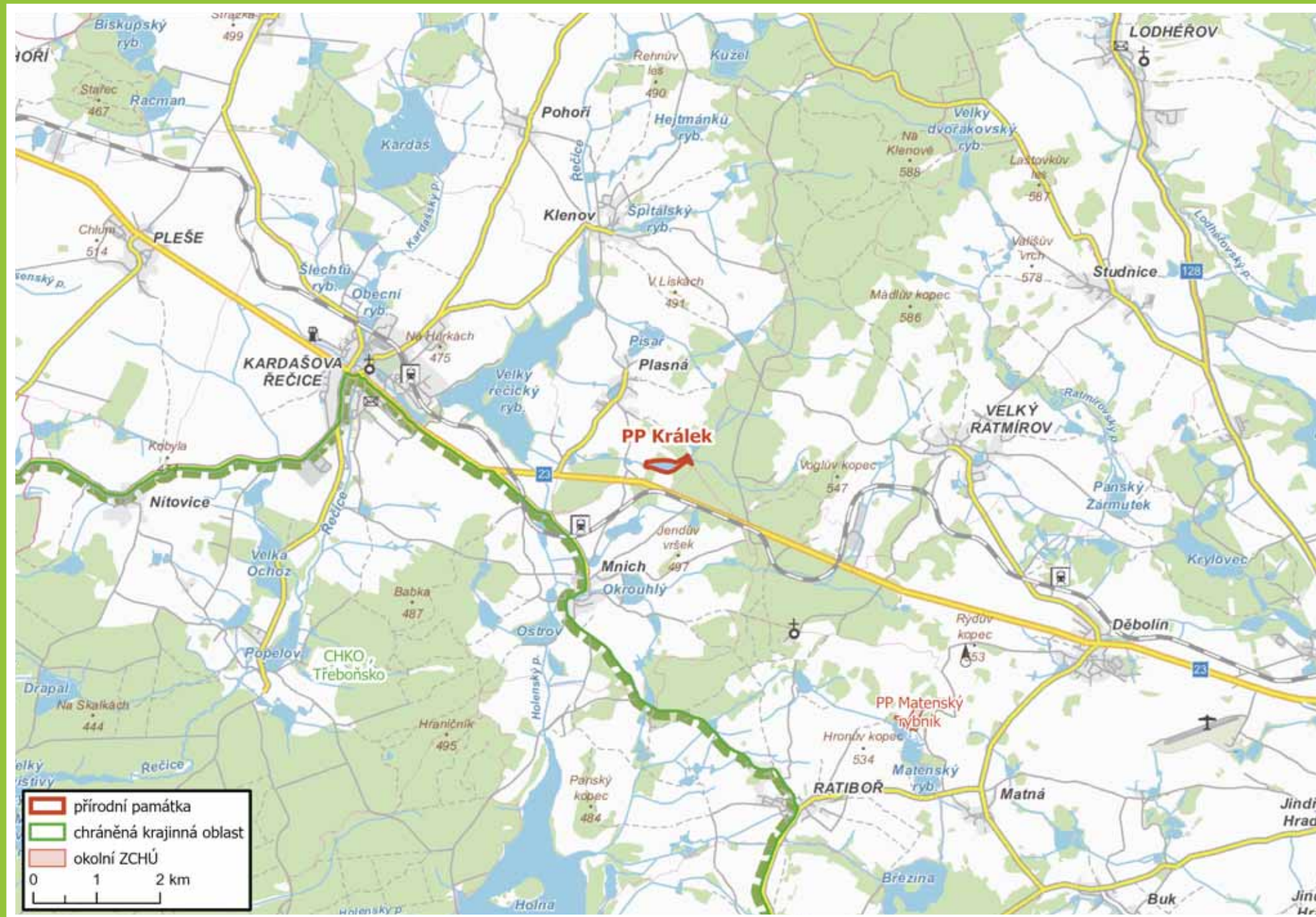

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

Přírodní památka
KRÁLEK
Evropsky významná lokalita

MAPA OKOLÍ

ORTOFOTO

LETECKÝ SNÍMEK

Od roku 2009 je zdejší vodní plocha evidovaná jako evropsky významná lokalita z důvodu ochrany méně úživného rybníka s populací kriticky ohrožené rostliny pobřežnice jednověté. Národní ochranu této evropsky významné lokality zajišťuje stejnojmenná přírodní památka o rozloze 3,7 ha, která byla poprvé vyhlášena v roce 2000 rovněž za účelem ochrany ekosystému rybníka. Území se nachází v třeboňském bioregionu, ve fytogeografickém okrese Třeboňská pánev, v nadmořské výšce 476–479 m n. m.

Protáhlý rybník Králek má poměrně čistou vodu a písčité břehy. V rybníku vegetují vodní makrofyty, z nichž nejvíce zastoupeny je **rdest kadeřavý** (*Potamogeton crispus*). Jeho podvodní lodyhy nesou široké listy s typicky zkadeřenými okraji. Na hladině zaujme **lakušník vodní** (*Batrachium aquatile*), rostlina s drobnými ledvinitými listy plovoucími na hladině a bílými květy. Dříve se zde běžně vyskytovala také **bublínka jižní** (*Utricularia australis*), vodní masožravá rostlina s listy členěnými na vláskovitě úkrojky. Na listech se nacházejí četné lapací měchýřky o průměru 2–3 mm. Měchýřky nasávají vodu s drobnou kořistí, kterou obsažené trávicí enzymy rozpustí. Citrónově žluté květy bublinek s výrazným dolním korunním pyskem vykvétají na dlouhých stopkách nad vodou.

lakušník vodní

pobřežnice jednovětá

Nejzajímavější vegetační prvek zdejší přírodní památky představuje populace vzácné rostliny pobřežního pásma jménem **pobřežnice jednovětá** (*Littorella uniflora*). Tato malá vytrvalá rostlina dorůstá velikostí většinou do deseti centimetrů a vytváří růžici šídlovitých listů. O pobřežnici se dá bez

nadsázky říct, že je obojživelná. Pokud jsou jedinci trvale ponořeni, v paždí listů se tvoří plazivé výběžky, které tvoří dceřiné růžice a koření v nich. Vznikají tak husté ponořené „trávníčky“ až do hloubky několika metrů. Pokud se tyto porosty při poklesu hladiny vody obnaží, výběžky se většinou přestávají vyvíjet, zato rostliny vykvetou a rozmnoží se semeny. Pobřežnice špatně snáší zakalení vody, proto ji ohrožují splachy živin ze zemědělských aktivit v okolí stejně jako intenzivní rybníční hospodaření. Tyto činnosti přesycují vodu živinami a způsobují tak zcela nežádoucí eutrofizaci. V současné době existuje v naší republice jen několik známých lokalit této velice vzácné rostliny.

Plochu obnaženého dna v případě nízké hladiny obzavují další typické druhy, třeba sítiny. Najdeme zde dva drobné druhy, a to **sítinu žabí** (*Juncus bufonius*) a **sítinu cibulkatou** (*Juncus bulbosus*), o něco větší **sítinu článkovanou** (*Juncus articulatus*) nebo vysokou **sítinu rozkladitou** (*Juncus effusus*). Hojně je nenápadný **kalužník šruchový** (*Peplis portula*) s vystoupavými lodyhami a vstřícnými obvejčitými listy nebo trsnatá **bahnička vejčitá** (*Eleocharis ovata*). Ze vzácnějších druhů obnaženého dna je doložen výskyt **ostřice šachorovitě** (*Carex bohemica*), **rozrazilu štítkovitě** (*Veronica scutellata*) s úzkými listy a světlými namodralými květy nebo malinké rostliny jménem **úpor šestimužný** (*Elatine hexandra*). Typické rostliny obnaženého dna nebo rybníčního okraje představují zlatožluté kvetoucí pryskyřníky, jednak **pryskyřník plamének** (*Ranunculus flamula*) s poléhavou vystoupavou lodyhou a celistvými listy a také **pryskyřník litý** (*Ranunculus sceleratus*) s přímou větvenou lodyhou a malými květy, ze kterých po odkvětu zůstává nápadně protáhlé zelené květní lůžko s nažkami. Běžně se tu vyskytuje **šťovík přímořský** (*Rumex maritimus*) s bohatým květenstvím drobných zelených květů, šedozelená rostlina **protěž bahenní** (*Gnaphalium uliginosum*) nebo tráva **psárka plavá** (*Alopecurus aequalis*). V mělké vodě pobřežního pásma roste **žabník jitrocelový** (*Alisma plantago-aquatica*) s růžici široce kopinatých listů a drobnými trojčetnými bílými květy v jemné rozlo-

žabník jitrocelový

šípka střelolistá

žitě latě, vzácně také **šípka střelolistá** (*Sagittaria sagittifolia*) se střelovitou čepelí listů, které vyčnívají nad vodu, a rozložitou latou větších bílých květů.

Co se týče ryb, ichtyologický průzkum provedený v roce 2019 zaznamenal jen velmi nízkou rozmanitost. Ve zdejších vodách žije pouze **kapr obecný** (*Cyprinus carpio*), **lín obecný** (*Tinca tinca*) a **střevlička východní** (*Pseudorasbora parva*). Zatímco kapr a lín pocházejí z násady, střevlička východní se do rybníka dostává z povodí nebo jako nežádoucí složka násady. Jedná se malou rybkou do velikosti 10 cm, která pochází z východní Asie a do Evropy byla zavlečena s dováženou násadou. Jde o nepůvodní a invazní druh, který pro domácí druhy znamená mj. potravní konkurenci, na některých z nich dokonce příležitostně parazituje.

Rybník slouží k rozmnožování obojživelníků. Z ocasitých obojživelníků ho využívá **čolek obecný** (*Triturus vulgaris*), nejběžnější z našich čolků. Samci čolků nosí v období rozmnožování nápadný svatební šat. Čolek obecný má zelenavě hnědé boky s tmavými skvrnami a zvlněným hřebenem. Samička klade na vodní rostliny vajíčka, z nichž se líhnou larvy podobné pulcům žab, akorát mají navíc vnější keříčkovité žábry. Mimo období rozmnožování kožní hřeben

užovka obojková

samcům mizí i zbarvení bývá méně okázalé. Dospělci vyhledávají rybník pouze v době páření, poté vodní prostředí opouštějí a žijí v mechu a půdě, kde se živí drobnými bezobratlými živočichy.

Do vody v době rozmnožování směřuje také **ropucha obecná** (*Bufo bufo*), hnědá zavalitá žába s bradavičnatou kůží. Sameček se při páření samičky pevně drží a brání ji před ostatními samci. Pokud je samců příliš mnoho, může se stát, že samičku příliš mnoho samečků také objímá, a mohou ji dokonce utopit. Pokud páření dobře dopadne, samička vypustí rosolovitou šňůru s vajíčky, z nichž se vyvíjejí černí pulci. Nepočtená je zdejší populace **rosničky zelené** (*Hyla arborea*), stromové žabky s přísavkami na prstech. Na její přítomnost nás obvykle upozorní její skřehotání, které zní na tak malého tvorečka překvapivě hlasitě. Její hluboké „brekekeke“ mohlo dát základ pověstem o vodnicích. Rybník obývá také populace **skokanů zelených** (*Pelophylax esculetus*). Zelení skokani patří mezi vodní žaby s typickým hlasovým projevem, které se zdržují ve vodě po celý rok.

rosnička zelená

V rybníka žije **užovka obojková** (*Natrix natrix*), dlouhý šedý had, kterého snadno poznáte podle žlutavých pŕlměsíčitých skvrn za hlavou. Užovka výborně plave a ve vodě i loví – hlavně žaby, pulce, plže a hmyz. Rybník tvoří součást teritoria také lasicovitě šelmy **vydry říční** (*Lutra lutra*). Vydry coby masožravé šelmy stojí na vrcholu potravního řetězce. Jejich hlavní složku potravy představují menší ryby, jako doplněk potravy si mohou ulovit obojživelníka, koryše, drobného savce či vodní hmyz. Silně ohrožené vydrě v posledních letech hrozí nebezpečí zejména na silnicích, ohrožuje ji ale i nelegální odlov. K mírnění napětí mezi zájmy rybářů a ochrany přírody slouží poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.